

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการประเมินศักยภาพพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน โดยมีวิธีการศึกษาและขั้นตอนปฏิบัติการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรมี 2 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าตำรวจท่องเที่ยวหัวหิน ผู้บริหารเทศบาล เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยว และเจ้าของสถานประกอบการร้านอาหาร บริษัท ธุรกิจนันทิย และผู้อาวโโส รวม 15 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างไว้ ณ จำนวนร้อยละ 10 ของจำนวนประชากร แล้วแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบ Cluster Random Sampling คือ กลุ่มวันเสาร์และวันอาทิตย์ โดยกำหนดเก็บข้อมูลวันละ 100 คน ในแต่ละวัน ผู้ศึกษาแบ่งเก็บข้อมูลเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงเช้าและช่วงบ่าย ช่วงละ 50 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อการรวบรวมและคัดเลือกเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้ได้สำรวจภาคสนามและเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสอบถาม แบบเลือกตอบและแบบมาตราจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้สร้างและพัฒนาขึ้นเอง และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอหัวหินกับนักท่องเที่ยวชาวไทยซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การเดินทางท่องเที่ยวมาอำเภอหัวหิน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศักยภาพการรองรับ ปัจจัยภายนอก และความคิดเห็นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนของการสร้างและพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1) กำหนดข้อมูลที่ต้องการและศึกษาหลักการ ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินศักยภาพพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหัวหิน จากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาตัวแปรด้านต่าง ๆ

2) กำหนดขอบเขตและรูปแบบคำถามในแบบสอบถาม โดยคำนึงถึงลักษณะข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อให้คำถามในแบบสอบถามมีความชัดเจน ตอบได้ง่าย กระชับ รัดกุม และมีจำนวนส่วนที่เป็นคำถามค่อนข้างละเอียด

3) นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบรายละเอียด ความถูกต้อง และความสมบูรณ์ เพื่อความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม

4) ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามเพื่อให้ตรงตามเนื้อหาของการวิจัย และนำไปทำการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย ผลการทดสอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบยังคงมีความสับสนในการตอบคำถาม เพราะคำถามมีความยาวเกินไป ไม่เข้าใจ จำนวนที่ถาม คำถามมีมาก และผู้ตอบตอบไม่ครบ ผู้ศึกษาจึงได้พิจารณาปรับเปลี่ยนข้อความและจำนวนที่ใช้ให้เป็นภาษาที่เรียบง่ายและได้ลดจำนวนคำถามลงเพื่อให้ผู้ตอบเข้าใจคำถามได้ดียิ่งขึ้น

5) หลังจากนั้นจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่และทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างซ้ำอีกครั้งหนึ่งจำนวน 50 ราย เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วจึงนำไปใช้ในการสำรวจภาคสนาม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยตามขั้นตอนปฏิบัติดังนี้

1) ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวจำนวน 200 คน จากบริเวณสถานีรถไฟ บริษัทขนส่ง ตลาดโต้รุ่ง วัดเขาตะเกียบ และชายหาดหัวหิน

2) เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) จากการศึกษาภาคสนามโดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม คือ เข้าร่วมวางแผนพัฒนาและส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์กับเทศบาลตำบลหัวหินในฐานะผู้แทนจากสถาบันการศึกษา และทำการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก

3) ข้อมูลทุติยภูมิ จากการศึกษาเอกสารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แนวคิดจากบุคคลซึ่งเป็นนักวิชาการ และผู้สนใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาถอครหัส จัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ และวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS) สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์คือ

3.4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การวิเคราะห์โดยการกระจายร้อยละ (Percentage Distribution)

3.4.2 การวิเคราะห์ศักยภาพการรองรับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอหัวหิน ประเด็นคุณค่าทางวัฒนธรรม หาดทรายและน้ำทะเล ประวัติศาสตร์ กิจกรรมเชิงนิเวศ การเข้าถึงความปลอดภัย ความดึงดูดใจ ปัจจัยภายนอกด้านการส่งเสริมการตลาด การประชาสัมพันธ์ นโยบายของอำเภอ และความคิดเห็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอำเภอหัวหิน ได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.20 – 5.00 หมายความว่า เห็นด้วยระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.40 – 4.19 หมายความว่า เห็นด้วยระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.60 – 3.39 หมายความว่า เห็นด้วยระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.80 – 2.59 หมายความว่า เห็นด้วยระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.0 – 1.79 หมายความว่า เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด